PIRATEN

Sensibilité politique
Boîte postale 83
L-7201 Bereldange

Fernand ETGEN
President vun der Deputéiertechamber
19, um Krautmaart
L-1728 Lëtzebuerg

CHAMBRE DES DÉPUTÉS
Entrée le:
22 JAN. 2020
1756

Lëtzebuerg, den 22/01/2020

Här President,

Sou wéi den Artikel 83 vun eisem Chambersreglement et virgesäit, bieden ech lech, dës parlamentaresch Fro un de Minister fir Bildung weiderzeleeden.

An Israel gëtt dës Woch, a Präsenz vun iwwer 40 Staats- a Regierungscheffen, de 75. Anniversaire vun der Befreiung vum Konzentratiounslager Auschwitz zelebréiert.

An deem Zesummenhang wéilt ech dem Minister dës Froe stellen:

1. Wéi vill Schoulklassen hunn an de leschte 5 Joer, opgelëscht pro Joer a pro Filière, un enger Visitt vun engem Konzentratiounslager deelgeholl?

2. Wéi gedenkt de Minister ze garantéieren datt dës kollektiv Memoire och an Zukunft nach erhale bleift, wëssend, datt Zäitzeien ëmmer méi rar ginn?

Mat déiwem Respekt,

CLEMENT Sven
Député

Äntwert vum Minister fir Educatioun, Kanner a Jugend op d'parlamentaresch Fro Nr. 1756 vum honorabelen Här Deputéierte Sven Clement

Och wann den Holocaust ëmmer méi wäit an d'Vergaangenheet réckelt, dierf nimools vergiess ginn. A grad do spillt d'Schoul eng extreem wichteg Roll. De Stellewäert vun dësem fierchterlechen Episod aus der Geschicht kann net iwwerschat ginn. Net nëmme wann et drëms geet, den Affer ze gedenken, ass den Enseignement gefuerdert, mee och fir déi Jonk derzou ze kréien, datt se verstinn, wéi et zum Holocaust konnt kommen. Well nëmmen esou kënnen se d'Geforen, déi an eiser haiteger Zäit vu Rassismus, Xenophobie a Stereotypiséierung ausginn, erkennen.

Ad 1)

Aus den ëffentleche Grondschoulen hunn nëmme ganz vereenzelt Schoulklasse vum Cycle 4 un enger Visitt vun engem Konzentratiounslager deelgeholl. An de leschte 5 Joer war eng Klass an d'KZ Hinzert a sechs Klassen hunn d'KZ Natzweiler-Struthof besicht. Natierlech goufen dës Visitten an de Klassen am Kader vum Geschichtsunterrecht virbereet an och no der Visitt goufen Andréck wärend pedagogeschen Aktivitéiten opgeschafft. Am Allgemenge muss awer gesot sinn, datt Visitten a Konzentratiounslager a virun allem a Vernichtungslager fir de Cycle 4 net altersgerecht sinn: Hei muss de Sujet deemno anescht abordéiert ginn.

Fir de Secondaire konnt folgenden Tableau zesummegestallt ginn:

Schouljoer 2014-2015

Lycée	Klass	Konzentratiounslager
AL	2C2	Auschwitz
ALR	2B, 2D et 2G (tous les élèves)	Sachsenhausen
ENAD ENAD	9e de base (3 classes) 9e avancée (2 classes)	Hinzert Theresienstadt
LAML	2e (12 élèves)	Auschwitz
LCD LCD	3A01 élèves intéressés des classes de 2e	Buchenwald Auschwitz
LCE	2e	Auschwitz
LGE	5e	Natzweiler
LGK	9TE1, 9TE2, 9TE3, 9TE4, 9STC	Natzweiler
LGL	2e (10 élèves)	Auschwitz
LHCE	3e	Auschwitz
LJBM	12 élèves de classes supérieures	Auschwitz
LN	BTS	Bergen-Belsen
LNB	2e et 12e, 6e	Auschwitz, Dachau
LTA	T1AG, T1HR et T1EN	Sachsenhausen
LTB	1GCG1 et T3CM	Dachau
LTC LTC	10TGF2 et 9TEA1 9TEA2	Sachsenhausen Natzweiler
LTMA	11e, 4e et 2e	Dachau, Auschwitz
LTPS	divers élèves	Auschwitz
LTPES LTPES	1GED 1GED	Natzweiler Sachsenhausen
NOSL	4C	Hinzert

Schouljoer 2015-2016

Lycée	Klass	Konzentratiounslager
AL	2G	Auschwitz
ALR ALR ALR	2C, 2G et 2TP 2B, 2D, 2G 5G	Auschwitz Sachsenhausen Dachau
LAM	12GE3, 11TG3	Auschwitz
LAML	2e (30 élèves)	Natzweiler
LCD LCD	2B02 3C04, 3e Options, 2A01, 2EF08	Dachau Sachsenhausen
LCE LCE	4M3 3G	Dachau Theresienstadt
LEM	élèves de 2eC	Auschwitz
LGE	2e	Auschwitz
LGK	9TE1, 9TE3, 9TE4, 9TEA2, 9PO2, T0ET	Natzweiler
LGL	2e (10 élèves)	Auschwitz
LHCE	3e	Natzweiler
LJBM	T3GC et 1C	Auschwitz
LLJ	4GCM	Auschwitz
LN LN	2es et 12es 3BC	Auschwitz Dachau
LNB	2e; 3e et 2e	Sachsenhausen, Ravensbrück; Auschwitz
LRSL	élèves de 2e	Auschwitz
LTA	T1AG, T1HR et T1EN	Sachsenhausen
LTB	1GCG1 et T3CM	Dachau
LTC	9TEA1, 9TEA2 et 4BI	Sachsenhausen
LTETT	10 élèves de diverses classes	Auschwitz
LTMA	11e et 4e	Dachau, Auschwitz
LTPS LTPS	X0AS21 et XOAS22 divers élèves	Natzweiler Auschwitz
LTPES	2GED (2 classes)	Natzweiler

Schouljoer 2016-2017

Lycée	Klass	Konzentratiounslager
AL AL	19 élèves de 2e 2D	Auschwitz Auschwitz
ALR ALR	2C, 2G et 2TP 2B, 2D, 2G	Auschwitz Sachsenhausen
ECG	2e	Natzweiler
ENAD ENAD ENAD	9e de base (3 cl.) et 9e avancée (2 cl.) 2CG 1CG	Natzweiler Hinzert Sachsenhausen
LAML	2e (12 élèves)	Auschwitz
LCD LCD LCD	élèves intéressés des classes de 4e et 2e 2G08 élèves intéressés des classes de 2e	Mauthausen Dachau Auschwitz

LCE	2e	Auschwitz
LEM	élèves de 2C	Sachsenhausen
LGE	2e	Natzweiler
LGK	9TE1, 9TE2, 9TE4, 9STC, 5M, 11SN, 12GE	Natzweiler
LGL	2e (10 élèves)	Auschwitz
LJBM	13GE	Natzweiler
LML LML	8TE1 et 9TE4 1GCG1, 1GCG2, 1GSN1, 1GSN2	Natzweiler Auschwitz
LNB	3e et 2e (groupe mixte), 2GIG, 2CD, 2CG	Auschwitz; Dachau, Buchenwald
LRSL	3BC	Natzweiler
LTA	T1AG, T1HR, T1EN et 11SNS	Sachsenhausen
LTB	1GCG1 et T3CM	Dachau
LTC	4BI, 9TEA1 et 9TEA2	Sachsenhausen
LTETT	7 élèves de diverses classes	Auschwitz
LTMA	11e, 4e et 2e	Dachau, Auschwitz
MLG	2GSO	Sachsenhausen-Oranienburg
LTPS	divers élèves	Auschwitz
LTPES	2GED	Natzweiler
SLL	2e	Auschwitz

Schouljoer 2017-2018

Lycée	**Klass**	**Konzentratiounslager**
ALR	2B, 2D, 2G	Sachsenhausen
ENAD ENAD ENAD	9e de base (3 classes) 2CG 2CG	Natzweiler Auschwitz Hinzert
LAML	2e (30 élèves)	Natzweiler
LCD	2B02	Sachsenhausen
LCE	2e	Auschwitz
LCE	2C	Dachau
LEM	élèves de 2C	Auschwitz, Hinzert
LGK	5C, 3CI, 3CLI, 9TE3, 9TE4, 9TE5, 9TEA, 9PO3	Natzweiler
LGL	3D	Auschwitz, Natzweiler
LHCE LHCE	élèves de 3e et de 2e 2B2 et 2G	Auschwitz Natzweiler
LJBM	1GGE T2GC et 2C	Natzweiler Auschwitz
LML	1GSN2, 1GGE1	Natzweiler
LN LN	2es et 12es 8MO1/2/3	Auschwitz Hinzert
LNB	2e	Auschwitz
LRSL	élèves de 2e	Auschwitz
LTA	T1AG, T1AGR, T1HR, T1HRR, T1EN et T1ENR	Sachsenhausen
LTB	T3CM	Dachau
LTC LTC	T2MA1 C1CS1	Dachau Hinzert

LTC LTC	9TEA1, 4GPS, T2CM et 4IFFR 5IFA	Sachsenhausen Neuengamme
LTETT	7 élèves de diverses classes	Auschwitz
MLG	2GSO	Sachsenhausen
SLP SLP	8A-D 11G	Hinzert Auschwitz

Schouljoer 2018-2019

Lycée	Klass	Konzentratiounslager
AL AL AL	10 élèves de 2e 2C1 3E, 3F	Auschwitz Auschwitz Hinzert
ALR ALR ALR	2C, 2G et 2TP 2D, 2G 5G	Auschwitz Sachsenhausen Dachau
ECG	2e et 3e	Mémorial de la Shoah Paris
ENAD	9e de base (2 classes)	Hinzert
LAML	2e (13 élèves) 2e (30 élèves)	Auschwitz Natzweiler
LCD	élèves intéressés des classes de 2e	Auschwitz
LCE	2A	Buchenwald
LEM	élèves de 2C	Auschwitz
LGE	3e et 2e	Hinzert, Ravensbruck
LGK	5G1, 5G2, 5G3, 5G5, 5G6, 5TEA, 3CI, 3CLI	Natzweiler
LGL	2e (50 élèves)	Auschwitz
LJBM	12 élèves de classes supérieures	Auschwitz
LLJ	3GCM, 3GPS	Dachau
LML LML	1GCG1, 1GCG2, 1GSN2 5G3, 4GCM1	Natzweiler Natzweiler
LN	7G2, 4GSO, 4GPS	Natzweiler
LNB	2e	Auschwitz
LTA LTA	3TPAG et 3TPAGR DP1HP1, DP1HP2 et DP1HM	Sachsenhausen Hadamar
LTB	1TPCM, 1GCG, 1GSO	Dachau, Auschwitz
LTMA	2e	Auschwitz
LTC LTC LTC	CC3CO, CC3CV, DC3CS1F2, DC3CO1, DCOCOF2 9TEA1, 4GPS et 4IFFR 5IFA	Hinzert Sachsenhausen Neuengamme
LMRL	2es et 1res	Auschwitz
LTPS	divers élèves	Auschwitz
LTL	5G01	Natzweiler
MLG	1GSO, 2GSO, 1TPCM	Auschwitz
NOSL	5G	Natzweiler
SLP SLP	8A-E divers élèves	Hinzert Auschwitz

Ad 2)

Datt den Holocaust an domat verbonne Sujeten net vergiess ginn, ass besonnesch wichteg an enger Zäit, wou mer ëmmer méi staark mat Intoleranz konfrontéiert ginn. Dofir ass den Educatiounsministère op villen Niveauen engagéiert, dës Memoire net nëmmen ze erhalen, mee och weider auszebauen.

All Joer ronderëm de 27. Januar, dem Anniversaire vun der Befreiung vun Auschwitz, ginn Aktivitéite fir d'Schüler geplangt. Hei ass un alleréischter Plaz den Zentrum fir politesch Bildung betraff, dee jo spezifesch geschaf gouf, fir d'demokratescht Zesummeliewen ze fërderen.

De Sujet ass awer net op dëse Gedenkdag limitéiert: uechtert d'ganzt Joer ginn et fir Enseignanten an aner Persounen, déi an der formeller an der net-formeller Bildung täteg sinn, eng ganz Rei Méiglechkeeten, sech op d'Behandelen vun dësem Sujet virzebereeden.

Nieft der nationaler Offer u Formatiounen zu deem Thema, déi vum Institut de Formation de l'Éducation nationale (IFEN) organiséiert ginn, huet de Ministère de 4. Juni 2019 en Accord mat der Internationaler Schoul fir Holocaust-Studien vu Yad Vashem ënnerschriwwen. Yad Vashem leescht bei der Holocaust-Educatioun Pionéieraarbecht, an dofir si mir frou, datt déi éischt Formatioun fir eng reng Lëtzebuerger Delegatioun dëst Joer am September organiséiert gëtt.

Mäin Département steet och am reegelméissege Kontakt mat de Presidente vun de betraffene Programmkommissioune, fir eisen Enseignanten esou vill Ënnerstëtzung wéi nëmme méiglech ze ginn. An deem Kontext ass virgesinn, e Site ze lancéieren, wou Enseignantë kënnen Informatiounen, Methoden, Beispiller (sougenannte *best practices*), an aner Hëllefen an Inspiratioune fannen, fir Coursën zu dësem Sujet ze halen.

Am Secondaire gëtt de Sujet Holocaust an der Haaptsaach am Geschichtsunterrecht behandelt. Am Fondamental fanne sech an de Schoulbicher Texter, an deenen den Zweete Weltkrich behandelt gëtt; och d'Thematik vun de Virurteeler gëtt ugeschnidden an et gi geziilt Pisten opgedoen, fir dësen entgéintzewierken. Deemno bidden d'Texter dem Enseignant d'Méiglechkeet, an enger transversaler Approche eenzel Thematiken opzegräifen, fir d'Schüler zu responsabele Bierger ze erzéien, déi d'Wäerter vun eiser demokratescher Gesellschaft respektéieren a mat un Drëtter weiderginn, fir esou géint friemefeindlech an antisemitesch Attitudë virzegoen.

Et ass och wichteg, mat anere Länner zesummenzeschaffen. Mir kënnen op international Organisatiounen zielen, bei deenen och ganz speziell den Educatiounsministère vertrueden ass: dozou gehéieren d'International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), bei där Lëtzebuerg nach bis Mäerz 2020 de Virsëtz huet, den Aarbechtsgrupp géint Antisemitismus vun der Europäescher Kommissioun souwéi Initiative vum Europarot a vun der Agentur fir Grondrechter vun der Europäescher Unioun.

Dës Organisatiounen erlaben e wichtegen Austausch iwwert *best practices* tëschent de verschiddene Memberstaaten. Experten an deenen Institutioune schaffen och Dokumentatiounen aus, déi als Grondlag kënne benotzt ginn, fir de Sujet an de Schoulen ze behandelen: hei kënnen als Beispill d'*Recommendations for Teaching and Learning about the Holocaust* vun der IHRA an eng ganz Rei vu Publikatioune vun dem ODIHR genannt ginn.

Awer och um lokalen Niveau lafen eng ganz Rëtsch Initiativen, déi dacks op dem grousse perséinlechen Engagement vun eisen Enseignantë berouen.

Sou huet, fir just zwee Beispiller ze ginn, de Wëlzer Lycée zanter zwee Joer e Projet iwwer Ërennerungsaarbecht lafen, deen ënnert anerem d'Realisatioun vun engem neie "Sentier de Mémoire" virgesäit, a bei deem Schüler als "Passeurs de mémoire" ausgebilt ginn. De Lycée vun Iechternach huet d'lescht Joer en Documentaire mam Titel "Liewen!" produzéiert, dëst am Kader vum Verleeë vun de Stolpersteng zu Iechternach.

D’Zesummenaarbecht mat lokalen Organisatioune gëtt natierlech och ënnerstëtzt. An de Schoule ginn et Ausstellungen, déi vum Zentrum fir politesch Bildung, vum Resistenzmusée vun Esch/Uelzecht a vun der a.s.b.l. MémoShoah opgestallt oder organiséiert ginn, wéi déi ganz populär “Between Shades and Darkness”. D’Zesummenaarbecht mat den Témoins de la Deuxième Génération geet och virun, fir et Schüler ze erméiglechen, d’Vernichtungslager vun Auschwitz ze besichen.